

KHS/Enheten för Högspecialiserad vård
NHV-ansokan@socialstyrelsen.se

Ansökningsförfrågan angående att bedriva viss vård vid epilepsikirurgisk utredning och behandling som nationell högspecialiserad vård

Socialstyrelsen utlyser härmed möjligheten för samtliga regioner att ansöka om tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård inom vårdområdet epilepsikirurgisk utredning och behandling.

Bakgrund

Socialstyrelsen har den 5 april 2022 beslutat att viss vård vid epilepsikirurgisk utredning och behandling, enligt tabellen nedan, ska utgöra nationell högspecialiserad vård och bedrivas vid tre enheter.

Den vård som avser sällankirurgi bestående av hemisfärotomi, kallosotomi samt ingrepp vid hypothalamushamartom ska koncentreras ytterligare och bedrivas vid en enhet.

Viss epilepsikirurgisk utredning och behandling ska utgöra nationell högspecialiserad vård.

Med viss epilepsikirurgisk utredning och behandling avses epilepsikirurgisk utredning utöver initial avancerad utredning samt alla epilepsikirurgiska ingrepp¹. Förslaget avser både barn och vuxna.

Tabell 1. Definition av den vård som ska utgöra nationell högspecialiserad vård. Följande undantag till definitionen gäller: 1) Initial avancerad utredning vid farmakologiskt terapiresistent epilepsi. 2) Neurokirurgiska ingrepp liknande epilepsikirurgiska ingrepp, som utförs på annan indikation (t.ex. misstanke om malignitet eller blödningsrisk) omfattas ej. 3) Beslut om, och inläggning av vagusnervstimulering (VNS) samt uppföljning och stimulatorbyte vid VNS.

Tillståndsprocessen

Det är Nämnden för nationell högspecialiserad vård (nämnden) som beslutar om vilken eller vilka regioner som beviljas tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård samt beslutar om de särskilda villkoren för tillståndet. En sakkunniggrupp har fått i uppdrag av Socialstyrelsen att utreda och ge förslag på vilken hälso- och sjukvård som ska utgöra nationell högspecialiserad vård och hur många enheter sådan vård ska bedrivas på. Sakkunniggruppen föreslår i sin utredning de särskilda villkoren som bör gälla för aktuellt tillstånd, se bilaga 1. Socialstyrelsen har remitterat sakkunniggruppens utredning. De särskilda villkoren för aktuellt tillstånd kan komma att justeras av nämnden när beslut om tillstånd fattas.

¹ Med epilepsikirurgi avses neurokirurgi där farmakologiskt terapiresistent epilepsi är huvudindikationen.

Regionen ska även uppfylla de generella villkoren som framgår av 4 kap. Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2018:48) om nationell högspecialiserad vård.

Inför nämndens beslut kommer Socialstyrelsen att inhämta ett yttrande från en särskild beredningsgrupp.

När nämnden fattar beslut om vilken eller vilka regioner som ska få tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård ska patientens bästa vara utgångspunkten vid bedömningen (se prop. 2017/18:40 s. 51 f.). Även systemkonsekvenser t.ex. påverkan på akutsjukvården, patienttransporter samt utbildning och forskning får beaktas vid en fördelning av tillståndet/tillstånden om det är för att säkerställa patientens bästa.

Hur ansökan om tillstånd görs

- Fyll i ansökningsblanketten, se websida steg 5².
- Till ansökan bifogas en verksamhetsplan, se websida steg 5.
- Ansökan ska ha inkommit till Socialstyrelsen **senast den 1 november 2022** på adress Socialstyrelsen, 106 30 Stockholm eller NHV-ansokan@socialstyrelsen.se. Märk ansökan med det tillstånd som ansökan gäller.

Om en region avser att ansöka om flera tillstånd ska regionen fylla i en ansökningsblankett och verksamhetsplan för varje tillstånd.

Bilagor

1. Förslag till särskilda villkor

Kontakt

Vid eventuella frågor eller funderingar kring ansökningsförfarandet kontakta: NHV-ansokan@socialstyrelsen.se

² <https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/regler-och-riktlinjer/nationell-hogspecialiserad-vard/pagaende-arbete/steg-5-ansokan/>

Bilaga 1. Förslag till särskilda villkor – viss vård vid epilepsikirurgisk utredning och behandling

Kritisk personalkompetens

Multidisciplinärt team där samtliga har specifik kompetens samt erfarenhet av och kunskap om den definierade vården:

- specialistläkare i neurologi/barnneurologi med habilitering
- specialistläkare i neurokirurgi
- specialistläkare i neuroradiologi/barnradiologi
- specialistläkare i klinisk neurofysiologi
- neuropsykolog (barn/vuxen)
- epilepsisjuksköterska (barn/vuxen)
- biomedicinsk analytiker för neurofysiologisk utredning
- logoped (barn)
- arbetsterapeut (barn)
- fysioterapeut (barn)

För enheter som ska bedriva vård inom *sällankirurgi* ska utöver ovan även ha följande:

- Barnneurolog, neurolog, neurofysiolog och neurokirurg med dokumenterad kunskap om och erfarenhet av utredning, behandling och uppföljning av sällankirurgi enligt definitionen

Kritisk utrustning, lokaler

- Epilepsimonitoreringsenhet med personell patientövervakning dygnet runt alla dagar, samt teknisk back-up på helger
- Adekvat utrustning för avancerad utredning och behandling så som MR, video-EEG, PET, neurokirurgiska operationssalar för barn och vuxna samt intensivvårdsavdelningar för barn och vuxna

Andra förutsättningar för att vården inom det definierade området ska kunna bedrivas

- Neurointensivvård inkl. kompetens för intensivvård av barn
- Vårdavdelning med omvårdnadspersonal med särskild kompetens och erfarenhet av epilepsi och neurokirurgi
- Kompetens för utredning och ställningstagande till ketogen kostbehandling
- Neurolog/barnneurolog i teamet skall ha hög kompetens om genetiska, metabola och olika strukturella etiologier vid epilepsi, hur dessa utreds och hur de kan påverka förutsättningarna för kirurgi i förhållande till andra, inklusive precisionsmedicinska, behandlingar.

- Nära tillgång till och organiserat samarbete med klinisk genetiker, specialist på metabola sjukdomar och klinisk patolog, samtliga med hög kompetens om epilepsirelaterad diagnostik inom respektive disciplin.
- Tillgång till och samarbete med precisionsmedicinska centra om/när sådana etableras.
- Pedagog (barn)
- Logoped (vuxna)

Övrigt

- NHVe ska bidra till att forskning inom det aktuella sjukdomsområdet bedrivs.
- NHVe ska verka för att etablera ett internationellt samarbete inom tillståndsområdet *sällankirurgi*.
- NHVe ska ansvara för uppbyggnad av nationellt nätverk för regelbundna MDK-ronder med epilepsikirurgiska team på universitetssjukhusen (för att diskutera patientfall för vidare utredning).
- NHVe ska ansvara för att bygga upp ett *strukturerat system för samarbete* med icke-NHV och att det ska finnas tekniska lösningar för ett sådant.
- NHVe ska ansvara för att upprätta en individuell uppföljningsplan vid överföring/återremiss och att detta sker på rätt vårdnivå.
- NHVe ska ansvara för att uppföljning (inklusive neuropsykologisk uppföljning) sker enligt överenskomna protokoll och ska arbeta för att systematisk insamling av denna information sker i kvalitetsregister.
- Jourlinjer för neurokirurgi och neurolog/barnläkare. Neurokirurg och neurolog måste finnas dygnet runt vid invasiv utredning på inneliggande patienter på NHVe (inkl. teknisk back-up).
- Jourlinjer för neurolog/barnläkare dygnet runt vid icke-invasiv utredning på inneliggande patienter på NHVe.
- NHVe ska samverka/samarbeta och dela/sprida kunskap genom exempelvis auskultationer.
- NHVe ska samverka och samordna sig kring utveckling av nya tekniker samt diskutera svårare fall vid gemensam MDK
- NHVe ska verka för utvecklat samarbete mellan barn- och vuxensjukvård.